

Konstytucja 3 Maja

-dzieło obozu reform

W przeddzień 183 rocznicy Konstytucji 3 Maja członkowie Stronnictwa Demokratycznego składali hołd założycielom i najwybitniejszym działaczom SD z okazji przypadającego dnia święta Stronnictwa. W instancjach SD odbywały się uroczyste spotkania, sesje popołudniowe, w których członkowie otrzymali odznaczenia.

Na rynku Starego Miasta w Warszawie w kamienicy przy ul. Mazowieckiej przy pomocy pierwszego klubu demokratycznego w 1937 r. przedstawiciele kierownictwa CK SD złożyli kwiaty. Właściciel kwiatów złożone zostały również na warszawskich grobach wybitnych działaczy Stronnictwa. M.in. na płycie

grobowca marszałka Sejmu Czerwonego Stanisława Małachowskiego, w Katedrze Warszawskiej, a także na grobie Stanisława Staszica na Białanach. W piątkowej uroczystej akademii zorganizowanej przez Stołeczny Komitet SD uczestniczył Tadeusz W. Mityczak. Zastępcę działacza SD stolicy i województwa udekorowani zostali odznaczeniami państwowymi, odznakami regionalnymi i partyjnymi. (PAP)

Uroczystości w naszym regionie
INFORMACJA WŁASNA

Wczoraj, 2 maja, w przeddzień 183 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja i święta Stronnictwa Demokratycznego, w Filharmonii Białostockiej odbył się okolicznościowy koncert. Na koncert przybyli: I sekretarz KW PZPR — Wiesław Kotłowski, sekretarz KW ZSL — Ryszard Niewiński, radni WRN i MRN, działacze Stronnictwa Demokratycznego, przedstawiciele PRON, Wojska Polskiego, organizacji kombatanckich, społecznych i młodzieżowych, zakładów pracy, białostockich wyższych uczelni, mieszkańcy, młodzież.

Przewodniczący WK SD — Eugeniusz Kulakowski podkreślił, iż to już po raz szósty Stronnictwo Demokratyczne obchodzi swoje święto. Przypomnieli też postać Stanisława Staszica, działacza obozu reform, jednego z twórców Konstytucji 3 Maja.

Przypomnieli też znaczenie Konstytucji 3 Maja, która uchwalona została w momencie, gdy Polska chyliła się ku upadkowi, następował — na skutek kłopotów zaborców — kryzys suwerenności i państwowości. Konstytucja, zwana wówczas „ustawą rządową”, była próbą podniesienia państwa z upadku, ograniczenia samowoli magnaterii, nawiązania do tradycji państwa. Na trwałe w naszej historii zapisały się także wielkie postacie, jak Staszic, Kołłątaj, Małachowski i Potocki.

ciąg dalszy na str. 2

Otwarcie światowej wystawy „Expo-86”

Po sześciu latach przygotowań nastąpiło (20m.) otwarcie w kanadyjskim porcie nad Pacyfikiem Vancouver światowej wystawy „Expo-86”. Inauguracji tej wielkiej międzynarodowej imprezy dokonał książę Karol z księżną Dianą, występujący w imieniu monarchii brytyjskiej w roli tytularnego szefa państwa.

W Białymstoku Spotkanie z delegacją Ligi Świata Muzułmańskiego
INFORMACJA WŁASNA

W środę, 30 kwietnia wojewoda białostocki Marian Gajda przyjął delegację Ligi Świata Muzułmańskiego z Mekki (Arabia Saudyjska), której przewodniczył zastępca sekretarza generalnego Ligi — Szeich Muhammad Ben Naser Al Abbudi. Gościom towarzyszyli przedstawiciele Muzułmańskiego Związku Religijnego w Polsce z przewodniczącym Najwyższego Kolegium tego Związku — Stefanem Mucharskim.

Saudyjscy rozmówcy wyrazili wdzięczność za stworzenie miejscowym muzułmanom nieskrępowanych warunków wyznania islamu, gotowość współpracy i niezbędnej pomocy.

— Pobyt w Białymstoku planowaliśmy od dawna — powiedział Szeich Muhammad Ben Naser Al Abbudi. — Dotarła bowiem do nas opinia, że jest to miasto wysokiej tolerancji. (ry)

Nareszole!

Rusza giełda samochodowa w Łomży

Staraniem działaczy Automobilklubu Łomżyńskiego, już jutro (4 bm.) rozpoczyna działalność giełda samochodowa w Łomży. „Dziś” giełda funkcjonowała w tym mieście już od kilku tygodni. Będzie to jedyna tego typu placówka legalnego handlu

samochodami w trójkącie: Olsztyn — Białystok — Warszawa. Na tym m.in. polegać ma jej atrakcyjność. Giełda rozpoczyna swoją działalność o godz. 7 na targowisku miejskiej przy ul. Nowogrodzkiej. Wjazd na jej teren kosztować będzie 300 zł. (klos)

Konstytucja 3 Maja, uchwalona przez Sejm Czteroletni w 1791 roku stanowi w świadomości narodowej Polaków symbol patriotycznych dążeń i troski o dobro ojczyzny. Uchwalenie jej było bowiem dramatyczną próbą ocalenia Rzeczypospolitej przed gwałtem jej upadkiem.

Symbol patriotycznych dążeń

Twórcy Konstytucji zmierzali do przeprowadzenia głębokiej reform, które unocioniłyby władzę państwową, ukróciły samowolę magnaterii i szlachty. Konstytucja uznawała w sprawach państwowych zwierzchnictwo nadarodu, nawiązuje w ten sposób do dorobku ideowego europejskiego Oświecenia. Ustanawiała podział władzy na prawodawczą, sądowniczą i wykonawczą. Kładła kres „złotej wolności” szlacheckiej: likwidowała „liberum veto”. Mieszczanie uzyskiwali większy udział w życiu politycznym i zarządzaniu krajem. Nie likwidując

poddaństwa chłopów Konstytucja przyjmowała ich „pod opiekę prawa i rządu krajowego”.

Chociaż Konstytucja 3 Maja stwarzała warunki do szybkiego rozwoju Polski — to na uratowanie niepodległości było już za późno. Obalili ją konfederacja targowicka, magnacki spisek przeciw Reformom Sejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 Maja. Wezwane przez targowiczan wojska rosyjskie dały początek wojnie 1792 r., która zakończyła się dokonaniem przez Rosję i Prusy II rozbioru Polski.

Konstytucja 3 Maja i inne akty Sejmu Czteroletniego — wielkie dzieło polskiego Oświecenia — stanowiła jednak ważny przejaw odradzania się narodu, jego dążeń do stworzenia silnego, nowoczesnego i demokratycznego państwa polskiego.

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

Wydanie sobotnio-niedzielne

Gazeta Współczesna

DZIENNIK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Nr 103 (10 795)

Białystok — Łomża — Suwałki, 3—4.05.1986 r.

Wydanie 1

Cena 8 zł

W maju-o książce, kulturze i twórcach

INFORMACJA WŁASNA

Zgodnie z tradycją, w dniach od 3 do 30 maja obchodzić będziemy doroczne Dni Kultury, Oświaty, Książki i Pracy. Majowe spotkania z kulturą i jej twórcami mają już czterdziestoletnią historię. Początkowo miały one charakter akcji związanej z likwidowaniem analfabetyzmu, z czasem przekształciły się w święto kultury.

Tegoroczne Dni będą ściśle

związane z obchodami Międzynarodowego Roku Pokoju. Szczególna uwaga zostanie także zwrócona na sprawę czytelnictwa, ponieważ właśnie w tym roku miały czterdzieste wydanie dekretu

powołującego do istnienia biblioteki publicznej.

Dni staną się również okazją do spotkania z muzyką i plastyką oraz jej twórcami. We wszystkich miastach i miasteczkach naszego regionu

ciąg dalszy na str. 2

Rewizyta min. Orzechowskiego w Egipcie

Na zaproszenie ministra Spraw Zagranicznych Arabskiej Republiki Egiptu Ahmeda Fataha A. Meguidy z oficjalną wizytą do tego kraju udaje się minister Spraw Zagranicznych PRL Marian Orzechowski. Będzie to wizyta za pobyt egipskiego gościa w Polsce w czerwcu ub. roku.

Wizyta ta będzie okazją do omówienia stanu współpracy dwustronnej, jak również do przedyskutowania perspektyw i kierunków jej dalszego rozwoju. (PAP)

Centralne uroczystości w Suwałkach

„Złote Wiechy” w naszym krajobrazie

INFORMACJA WŁASNA

Rozstrzygnięty został kolejny, XXI krajowy konkurs „Złote Wiechy”. Powołany przez ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej Centralny Sąd Konkursowy, pod przewodnictwem doc. dr. Zdzisława Witelskiego, z Instytutu Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa wyłonił laureatów. Do oceny wzięto 6000 ankiet na budynki mieszkalne, inwentarskie i gospodarcze nowe i zmodernizowane, zmodernizowane zagrody i całe wsie, w tym także z gospodarki społecznej.

Na ogłoszonej liście laureatów: rolników, rzemieślników, wielkich i małych przedsiębiorców, budowlanych i rolnych oraz społecznych komisji konkursowych znalazła się liczna grupa osób z naszego regionu. Gratulujemy im wszystkich. Kto zatem otrzymał nagrody i wyróżnienia?

Nagrodę za najlepsze nowe zagrody: Aleksander i Zdzisław Pionczyk, ze wsi Iłki Miynowskie, gm. Sokół, woj. łomżyńskie. Za zmodernizowaną zagrodę — Jan Mackiewicz, z Pawłowa gm. Budry.

woj. suwalskie. Za najlepsze nowe budynki mieszkalne w grupie przynależącej do Zygmunta Skowrońskiego z Mazowieck, gm. Wydmyny, woj. suwalskie.

Wyróżnienia przypadły: Romualdowi Lewickiemu z Wągrowki, gm. Dąbrowa Białostocka — zmodernizowane oraz Piotrowi Muszyńskiemu z Borkun, gm. Goldap, woj. suwalskie — za nową zagrodę.

Wśród laureatów jest również: Jerzy Borecki z Łomżyńskiego, za wykonanie obiektów w zagrodzie A. Pionskiego, a także projektanci budynków: Alicja Przygocka (Suwałki) i Emil Gołęb, również z tego województwa. Nagrodę odbierze ponadto Tadeusz Pionski, z gminnej służby budowlanej w Sokolach.

Centralny Sąd Konkursowy uczynił laureatami „Złote Wiechy” wojewódzkie komisje konkursowe w Białymstoku, Łomży i Suwałkach. Krajowe uroczystości wręczenia nagród i wyróżnień odbędą się 15-16 maja br. w Suwałkach. (K)

65 rocznica III Powstania Śląskiego

65 lat temu, w nocy z 2 na 3 maja 1921 roku, poprowadzone strajkiem generalnym, wybuchło III Powstanie Śląskie, największy z wołosciowych zrywów ludności polskiej na Górnym Śląsku.

Wybuch powstania był wyrazem niezłomnej woli ludu śląskiego przyłączenia Górnego Śląska do Macierzy w sytuacji, kiedy niezdecydowane stanowisko zajmowała międzysojusznicza komisja plebiscytowa, po plebiscycie, jak odbył się w dniu 21 marca 1921 r. W Brytanii i Włoszech popierały postulat Niemiec włączenia całego Górnego Śląska do Rzeczypospolitej, Francja natomiast opowiadała się za postulatem polskim.

III Powstanie Śląskie, na czele którego stanął Wojciech Korfański, miało niezwykle dramatyczny przebieg.

Wywarło decydujący wpływ na decyzję aliantów w październiku 1921 r., mocą której przynależność Śląska do państwa polskiego została w obszarze Rzeczypospolitej w całości przywrócona. (PAP)

Po awarii w Czernobylu

Konferencja prasowa z udziałem członków komisji rządowej

1 bm. odbyła się w Warszawie konferencja prasowa z udziałem członków-ekspertów komisji rządowej ds. oceny poziomu promieniowania i działań profilaktycznych. Poinformowano o aktualnych ustaleniach dotyczących poziomu zanieczyszczenia radioaktywnego w naszym kraju, zwanego z awarią Elektrowni Jądrowej

na Ukrainie. W konferencji — obok rzecznika rządu Jerzego Urbana — wzięli udział: prof. Krystyna Bożkowa — dyr. Instytutu Matki i Dziecka, ekspert Światowej Organizacji Zdrowia, gen. brzoj. prof. Jerzy Bożek — Główny Inspektor Sanitarny kraju, wicemin. Zdrowia i Opieki Spo-

ciąg dalszy na str. 2

O co pytają Czytelnicy „GW”

PROFILAKTYKA — rzeczą najważniejszą

Rozmowa z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku — lek. med. STEFANEM KUROCZKIEM

— W telefonach do redakcji, a także do stołecznej sanitarno-epidemiologicznej i placówek służby zdrowia powstają pytania, jak groźne są dla mieszkańców naszego regionu skutki awarii w czernobylskiej elektrowni atomowej i jak należy zachowywać się na co dzień. Chcielibyśmy w naszej „Gazecie” wyjaśnić to Czytelnikom. Zaczniemy od stanu powietrza na dzień dzisiejszy.

— Powietrze nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia i życia. Minimalna dawka promieniowania, jaka się jeszcze w nim znajduje, bę-

dzie mała, na co wskazują wszelkie prognozy, w tym i meteorologiczne.

— A gleba?

— W glebie utrzymuje się wyższa, niż zwykle, zawartość promieniowania, ale ma ona także tendencję spadkową.

— Jeśli gleba, to i trawa jest skażona.

— Trawa zawiera nieco większą dawkę promieniowania. Wprawdzie i tutaj notujemy wyraźną tendencję spadkową, ale nie należy wypróżniać krow na pastwiska.

— Ludzie najbardziej obawiają się skażenia wody.

— Woda pitna z wodociągów i studni krytych z studnie powinny być zawsze szczerze zakryte — jest zupełnie bezpieczna dla zdrowia. Można ją spokojnie używać do celów spożywczych i higienicznych. Prowadzimy systematyczne badania, które to potwierdzają.

Nie powinno się natomiast używać wody ze zbiorników otwartych, a więc rzek, jezior, stawów i stawków, ani

ciąg dalszy na str. 2

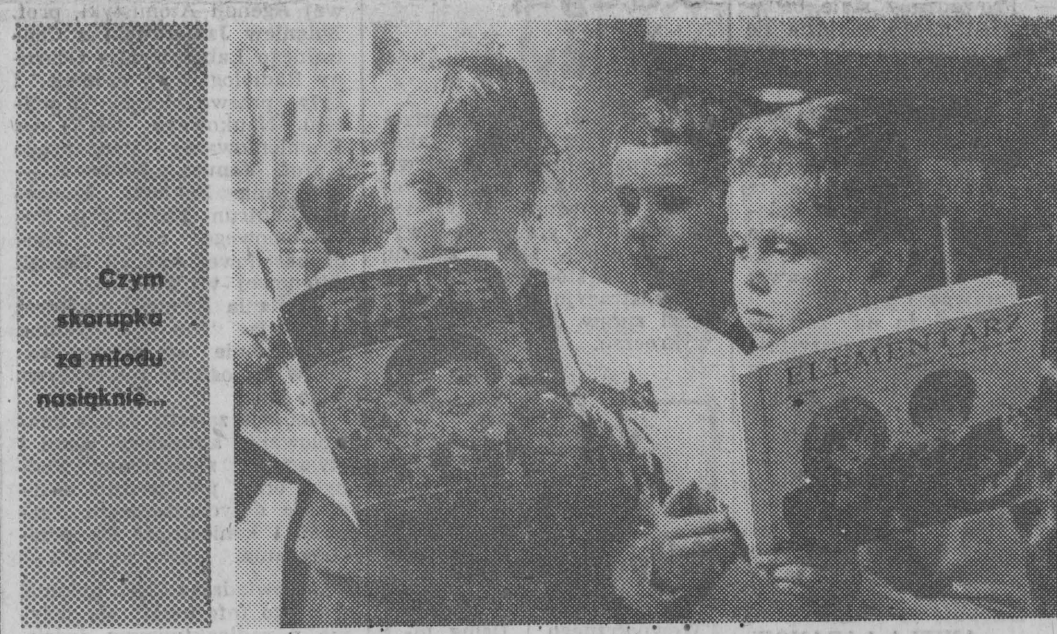
W poniedziałek w „Gazecie”

☆ Zwierzchność szkolna — nie z nakazu partii, jak to się niektórym wydaje — podjęła dialog ze wszystkimi nauczycielami. PRZEGŁAD CZY WERYFIKACJA? — insynuowano w pewnych środowiskach. A czy o świętości szkoły rozmawiano? Oczywiście, bo przecież w żadnym systemie ustrojowym szkoła nie jest apolityczna.

☆ Warunki są nie do pozazdroszczenia. Piaszczyste gleby nie chcą rodzić dobrego ziarna. Trzeba na to odpowiadać wytrwale, mądrą pracą. Jednak GOSPODARSKIE OBRAZUNKI w Łużanach wypadają pozytywnie.

☆ Nie wiadomo kiedy się urodził, nie wiadomo gdzie i kiedy zmarł. Wzmianki o nim można znaleźć tylko w kilku szesnastowiecznych dokumentach. Jego imię nosi też uliczka w nadnarnińskim miasteczku. PAWEŁ Z WIZNY, jeden z duchowych przywódców arian polskich.

ciąg dalszy na str. 3

W białostockiej AM Konferencja studenckich kół naukowych

INFORMACJA WŁASNA

Już po raz XXIV z inicjatywy Studenckiego Towarzystwa Naukowego w Białymstoku Akademia Medyczna została zorganizowana Uczelniana Konferencja Studenckich Kół Naukowych. Stanowi ona coroczny przegląd dorobku badawczego studentów i jest

jednocześnie konkursem na najlepsze prace młodych działających w kołach naukowych.

W tym roku konferencję przygotowywano z dużym rozmachem. Na obrady zaproszono studentów z zaprzyjaźnionych uczelni medycznych w Budapeszcie, Debreczynie, Płowidach i z łódzkiej Akademii Medycznej. Przyjechał także prof. Gennadij Obuchow z Instytutu Medycznego w Grodnie i dr Frank Humboldt z Uniwersytetu im. Humboldta w Berlinie.

W programie dwudniowych obrad przewidziano około 30 referatów w trzech sekcjach tematycznych: endokrynologii,

ciąg dalszy na str. 2

DZIS — zachmurzenie małe, temperatura maksymalna 15—17 st. C.; minimalna około 4 st. C.; możliwe przegrygnięcia. JUTRO — bez większych zmian. IMIENINY: SOBOTA — Marti, Antoni; NIEDZIELA — Monika, Florian. (H)

Sekretarz przy telefonie

O założeniu telefonu ubiega się około 600 kół. Miasto wchodziłoby natychmiast przynajmniej 2 tysiące nowych numerów, ale będzie czekać do lat dwudziestych, kiedy to przewiduje się modernizację i rozbudowę centrali. Jednak nie brak telefonów zdecydował o tym, że dopiero po półrocznej przerwie sekretarz Komitetu Miejsko-Gminnego PZPR w Kolnie — Jan Ga-

Niecierpliwych trudno zaspokoić

wrych sięgnął po słuchawkę. Ludzie woleli rozmowy bezpośrednie.

Jako pierwszy zapukał Antoni Paprota z sąsiedniej gminy Turów. Przed rokiem zoperowano mu w białostockiej Akademii Medycznej ropień. Z tym odesłano go do Łomży, bo „ma swoje województwo”. Ale szpitala łomżyńskie nie mają oddziałów okulistycznych. Niech sekretarz pomoże.

Antoni Paprota otrzyma skierowanie do właściwej kliniki od lekarzy z Kolna. A propos lekarzy. W kolneńskim ZOZ-ie obsługującym teren byłego powiatu (pięć gmin), zatrudnionych jest 30 lekarzy medycyny i 12 stomatologów. Mało. Żeby zabezpieczyć podstawowe potrzeby, należałoby przyjąć do pracy jeszcze 17 lekarzy dziedzin specjalności, w tym właśnie okulistów, dermatologów, psychiatrów i dwóch ginekologów, a także dwóch

Tylko w mieście. Warunki do pracy, po oddaniu w ubiegłym roku przychodni regionalnej, są zabezpieczone, ale lekarzy przychodni mogą tylko mieszkanka.

Rocznie dla potrzeb służby zdrowia wykupuje się jeden, dwa lokale spółdzielcze. Szukać zatem trzeba rozwiązań niekonwencjonalnych. I w Kolnie, przynajmniej częściowo, znalazł je. W tym roku oddane zostaną lekarzom cztery mieszkania.

— Każda grupa budowlana rozpoczynając inwestycję stawia sobie barak, który zostanie później rozebrany. Zadaliśmy sobie pytanie, czy nie można by

Zamiast prowizorycznego baraku postawić solidny domek. Okazało się, że można. PZP postawiło obok szpitala —

przy niewielkim nakładzie środków i robocizny dwa segmenty po cztery mieszkania każdy, które zostaną wykupione. Efekty to: mieszkanka dla lekarzy (cztery dopiero po zakończeniu budowy osiedla), zmniejszenie kosztów własnych przedsięwzięcia, ograniczenie strat materiałowych.

Ale potrzeby służby zdrowia na tym się nie kończą. Dyrektor ZOZ — Jerzy Jadcak sygnalizuje następny problem. Szpital i nowa przychodnia korzystają z lokalnego ogrzewania, choć w odległości dosłownie dwóch metrów od budynku przychodni przebiegał kanał ciepłowniczy. Trzeba zaizolować cztery paleniska i czterech pomocników, ale rzecz nie w kosztach. Szpital nie ma rezerwowego zasilania ciepłem, co oznacza, że w wypadku awarii kotłowni

Ważkie głosy w ważnych sprawach

agencyjne

Puchar pojechał zatem po raz drugi do Kijowa. Pierwszą zmianio to miejsce przed 11 laty.

**A. GUSIATNIKOW
ODKRYŁ KARTY**

Trener reprezentacji kolarstwa ZSRR, Aleksander Gusiatnikow, przyjechał do Kijowa na Węsyg Pokoju, który rozpoczyna się 6 maja w Kijowie. W reprezentacji ZSRR znaleźli się: W. Finklow, A. Saikow, W. Kilmow, W. Zdanow, S. Ustulmiz, I. Roman. W rezerwie pozostali: P. Ugrumow i A. Zinowiew.

(oprac. M.)

